

Chaos, nebo ŘÁD?

Stopem napříč válčícím Súdánem III.

V Súdánu, zemi zmítané občanskou válkou, čekalo na Ondru a Míšu veliké překvapení v podobě tradiční arabské pohostinnosti. Nejen, že ochutnali vynikající kávu, na kterou si Ondra obzvláště potrpí, ale především za ni nemuseli nic platit, neboť místní považovali za svoji čest jim vše zaplatit.

Za tmy přijíždíme do Al Qadarifu. Řidič nás veze až ke zdejší ubytovně, přestože si tím velmi zajíždí. Recepční nás uctivě vítá a odvádí do obrovského pokoje za velmi přijatelnou cenu. Na velké místnosti a balkony nejsme v Africe vůbec zvyklí. Naopak, je pro nás normální vyfasovat zablženou špinavou díru připomínající spíš mizerný pokus o hrob než pokoj k přespaní. Tady v Súdánu je to ale jinak. Máme místnost, jakou by nepohrdl ani rozmazlený vezír, velký balkon s pulzujícím živým výhledem, a dokonce i záchod na pokoji, což už je nad naše Afriku zdeformované chápání. Evropan by si tady asi našel

několik detailů, jako třeba šváby v rozích, zavazovací postele, studenou vodu ve sprše nebo množství komárů, ale my už nejsme Evropané, přijíždíme totiž po roce z černé Afriky, která nastavuje úplně jiná měřítka hodno-

cení okolí. Africkou optikou jsme v totálním luxusu.

NESTYDATÝ KOTNÍK

Ihned se převlékáme a jdeme ven. Toužíme nasát súdánskou atmosféru. Na recepci nás ale zastavuje majitel ubytovny. Velmi taktně a přátelsky nás upozorňuje, že kdyby pustil Míšu takto nevhodně oblečenou ven, vrhlo by to velmi ostudné světlo na jeho živnost. Nechápavě si prohlížím Míšu, která je

záměrně celá zahalená. Tázavým pohledem mířím na černocho. Ten ukazuje na Míšiny kotníky vykukující zpod kalhot, přes které má Míša ještě dlouhou volnou sukni. Taková zvrhlost je tady nepřijatelná. Míša se musí vrátit na pokoj pro ponožky. Dobrá, jsme v cizí zemi, respektujeme její pravidla.

Konečně se dostáváme ven. Noční město je plné krásně nastrojovaných lidí. Konečně jsou venku kromě mužů také pestrobarevně oděné ženy.

Čekali jsme černé burky, ale potkáváme ženy v šatech nápaditých stříhů dokonale barevně sladěných s doplňky a henou na ru-

kou. Vplouváme hned do první restaurace. Mají tady slušný výběr jídla – tažín, kus-kus, hovězí maso, špagety a dokonce i pizzu. Objednáváme si tažín se skopovým masem, studenou kolu a kávu. Jsme příjemně šokováni, protože nás lidé cestou do Súdánu varovali před nebezpečím, hladomorem a násilím. Dostáváme tažín. Je vynikající. Ještě než stačíme dopít kávu, z protějšího rohu se zvedá starší černochoch v bílém turbanu s šedivou bradkou a platí za nás útratu. Od vrchního

na nás jen přátelsky kývne, abychom věděli, že máme zapláceno. Takže nejen, že tady je dobré jídlo a vypadá to, že je ho i dostatek, ale navíc se nám za jídlo ani za kávu ještě nepodařilo zaplatit. A ještě něco, po afrických brutálních útocích na náš hudební vkus tady příjemně vyhrává dobrá arabská hudba, rozumně podpořená africkými bubny. Nechci hodnotit den před večerem, ale zatím se varování před primitivní zemí plnou násilí nenaplnuje. Jistě je to tím, že putujeme mimo oba válečné konflikty, to ano, ale i tak se dalo očekávat, že oblasti přímo nezasažené válkou nebudou ideálně prosperovat.

Zatím máme pocit, že jsme se objevili v „kultuře“.

A vzhledem

k tomu, že černoši jsou tady stejní jako jižně v Africe, vyjma Etiopie, je asi namístě konstatovat, že islám vnesl do chaosu řád a vstavěl ve společnosti opravdovou kulturu. Přestože nás Afrika už významně proměnila, teď a tady si uvědomujeme, že jsme bytostně kulturní lidé a kultura, jdoucí ruku v ruce s islámem, má ke kultuře křesťanské mnohem blíže, než si myslíme. V kontrastu s pozadím subsaharské Afriky a její kultury, o níž nehodlám spekulovat, je-li nějaká, či nikoli, neboť nepochybně jest (ovšem velmi těžko rozpoznatelná a pochopitelná), máme k sobě s bratry z abrahámovských náboženství v podstatě velmi blízko. Kromě muslimů i s židy. Teprve absence kultury a jakéhosi žádaného ukotvení života ve smysluplné historii, z níž vycházíme, nám odhaluje nás samé. Je to zvláštní, že právě v Súdánu si člověk uvědomí tolik o svém původu, o své kultuře, ve které, jak zjišťuji, je mu nejlépe.

PRAMENY RADOSTI

Mám rád, když má město své náměstí, kde je velká katedrála nebo synagoga, nebo jiná sakrální budova, kde jsou ulice plné kaváren nebo čajoven a restaurací nebo hospod, kde hraje hudba a divadlo, kde si člověk může sednout k vodní dýmce, kde se můžete ubytovat, najíst, dát si kávu a nechat se strhnout historií místa, kde lidé vyrůstají ze své minulosti a staví svou kulturu, kde architekti a umělci tvoří ve snaze odpoutat se od nízkého a vzlétnout, kde tokem času proplouvá loď víry nesoucí to nejpodstatnější. Samozřejmě, že jsou mezi našimi kulturami rozdíly, ale jsou to rozdíly, které

vytvářejí tvůrčí napětí, které vedou k růstu a motivaci, k dobré změně. Tam na jihu, hluboko v Africe, jsem to postrádal. Teprve tady si to plně uvědomuji.

Redakce

KVĚNOUÉ NEBE

Foto:NASA

Ahoj noční pozorovatelé hvězdného nebe, už máme delší dny, a tedy kratší noci pro pozorování. Ale i přes toto menší omezení se nebojte dalšího pozorování a klidně si své poznatky zapisujte, kde a kdy jste co uviděli na obloze, co se vám již podařilo, a své objevy zašlete k nám do redakce.

V měsíci květnu nás bude opět provázet jako večernice planeta Venuše, a to na západě, brzy ráno je pak možno pozorovat Saturn a Mars (na začátku měsíce spolu s Měsícem). K nočnímu pozorování se podíváme na krásná jarní souhvězdí – na chvíli opustíme královskou rodinu z minulého dílu našeho povídání. Tím velmi výrazným je souhvězdí Lev. Při použití fantazie najdeme tohoto krále zvířat jako ležícího pod souhvězdím Velké medvědice. Nejjasnější hvězdou je hvěz-

da Regulus, dříve tato hvězda určovala bod letního slunovratu. Na podzim jednou pak září proud Leonid – meteorický roj. Dalším souhvězdím, a to pod Lvem, je nejužší a zároveň nejdelší Hydra, dokonce přechází ze severní oblohy na jižní. A posledním dnešním souhvězdím bude Rak - Krab, toho najdeme nad hlavou Hydry vedle Lva. V tomto nevýrazném souhvězdí se nahází otevřená hvězdokupa „Jesličky“. Ten, kdo má dobrý zrak, uvidí nejen mlhavý obláček, ale i několik hvězd. Třídrem nebo astrodalekohledem i 50 hvězd. Kolik jich napočítáte vy? A víte, co spojuje tato tři souhvězdí? Je to antický hrdina Heraklés. Ten zachránil obyvatele před obrovským tzv. nemejským lvem, který žil v jedné jeskyni a sužoval místní. Hrdina jej zabil a kůži odnesl mykénskému králi. Ten se však vyděsil Héraklovou udatností a silou a dal mu další nelehký úkol. Zabít devítihla-

vou hydru u města Lerna. Ta žila v nedaleké bažině a prostřední hlava byla dokonce nesmrtelná. Heraklés ji zabil s pomocí dalšího hrdiny loláose. Hydře chtěl pomoci i obrovský krab, který se zakousl Heráklovi do nohy, v tu chvíli ale loláos na něj vystřelil šíp a zabil ho. Pak spolu zabil i hydru. Konec báji.

V květnu si pak připomínáme také jedno výročí – 475. úmrtí Mikuláše Koperníka († 1543), který 100 let před Galileem vypracoval astronomický systém, tzv. heliocentrický, tedy že středem naší soustavy je Slunce a planety obíhají kolem něj. Tato teorie byla mezi katolickými učenými přijata jako možná a i papežové Klement VII. či Pavel III. jeho spisy četli bez problémů ve vztahu k církevnímu učení. Církev nebyla nikdy proti tomuto pojetí, jak se bohužel dodnes asi učíte i vy.